Őcsényi Közös Önkormányzati Hivatal
Belső ellenőrzéssel megbízott külső szolgáltató
7143 Őcsény Fő u. 35.

Iktatószám: 502-3/2025.

Ellenőrzési jelentés

Ellenőrzött szerv megnevezése:
Pörböly Község Önkormányzata
7142 Pörböly, Óvoda utca 1.

Ellenőrzés tárgya:

Önkormányzati helyi adók, valamint az adók módjára behajtandó köztartozások nyilvántartásával és beszedésével kapcsolatos tevékenység szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja:

Annak megállapítása,

- hogy a helyi adók, valamint az adók módjára behajtandó köztartozások nyilvántartásával és beszedésével kapcsolatos tevékenység, a jogszabályi előírásoknak és a belső szabályozásoknak megfelelően, szabályosan történik-e,
- a helyi adók kezelésében, beszedésében, a hátralékok behajtásában a hatékonyság, eredményesség szempontjai érvényesültek-e.

Ellenőrzés típusa:
Pénzügyi és szabályszerűségi ellenőrzés.

Az ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi felhatalmazás megjelölése:
A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belsőellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) sz. Kormányrendelet.

Szakmai jogszabályok megjelölése:

Áht.	az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. Törvény
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Hatv.	Helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény
Mötv.	Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
Avt.	az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. Törvény
Air.	az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény
Art.	az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (2018. I. 1-től)
Számv. Tv.	a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
Áhsz.	az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet

465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet, az adóigazgatási eljárás részletszabályairól.

Ellenőrzött időszak:
2024-2025. év, az ellenőrzés időpontjáig

Ellenőrzés ideje
2025. november
Ellenőrzés módszere:
Az elektronikusan bekért dokumentumok, nyilvántartások, beszámolók áttekintése és elemzése, folyamatok és rendszerek működésének vizsgálata, egyéb információk megismerése kérdőíves válaszadás útján.

A vizsgálatot végző neve:	Dr. Kádár Andrásné
Megbízólevelének száma:	502-2/2025.
Regisztrációs száma:	5113517

Az ellenőrzés részletes feladatai:

- A képviselő-testület a gazdasági programban meghatározta-e az adópolitika célkitűzéseit, ennek hatasát a település gazdaságára és az önkormányzat költségvetésére?
- Az önkormányzat közhatami bevételeinek szerepe, aránya, összetétele, előirányzata és tényadata a 2024. költségvetési évben.
- A helyi adó rendeletek megalkotása, módosítása, illetve felülvizsgálata során tett törvényességi észrevételek alapján intézkedtek-e javítás érdekében?
- A helyi adó rendeletekben a kedvezmények, szerepe, mentességek, az adó tárgya, alanya és alapja tekintetében a Hatv.-től eltérő szabályokat alkalmaztak-e?
- A képviselő-testület az adóztatási tevékenységről beszámoltatta-e a jegyzőt, határozott-e meg feladatokat, és azok végrehajtásának eredményességét értékelte-e?
- Az önkormányzati adóhatóság adóztatással kapcsolatos tevékenységének értékelése: adókivetés, adóbefizetések kezelése, adóellenőrzés, adóbehajtás, hátralékok kezelése, méltányossági eljárások, adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése terén.
- Az adók és hátralékok beszedésével, nyilvántartásával kapcsolatos tevékenység. A foganatosított behajtási cselekmények nyilvántartása és eredményessége.
- Egyéb feladatok köréből:
  adók módjára behajtandó köztartozások kezelése, beszedése,
  talajterhelési díjjal kapcsolatos ügyintézés.

Az ellenőrzés részletes megállapításai:

1. Szabályozási körülmények

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a alapján gazdasági programban, fejlesztési tervben kell helyi szinten meghatározni mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
Az Mötv. nem határozza meg tételesen a gazdasági program tartalmát, azonban a fejlesztési elképzelések bemutatásával egy időben indokolt és szükséges a helyi adópolitikával kapcsolatos koncepció bemutatása annál is inkább, hiszen a fejlesztések finanszírozásában a helyi adóbevételek meghatározó, döntő jelentőséggel bírnak.

Pörböly Község Önkormányzata 2020-2024. évi gazdasági programjában, illetve az azt követ 2025-2029. évi ciklusra az adópolitikára nézve tendenciákat, konkrét érdemi változásokat nem fogalmaztak meg. Összefoglalóan azt jelenítették meg, hogy törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely hatékony eszköze az önkormányzati saját forrás biztosításának. Figyelemmel az adózók terhelhetőségére az iparűzési adó és a magánszemélyek kommunális adója mellett más adónem bevezetését nem ütemezték. A képviselő-testület fokozott figyelemmel kíséri az adókintlévőségek alakulását és a hátralékok beszedésének hatékonyságát.

Pörböly Község Önkormányzata az 1990. évi C. törvény alapján az ellenőrzési időszakban kétféle helyi adót működtetett a településen.

Az ellenőrzés idejében az iparűzési adóra vonatkozó szabályokat a helyi adókról szóló, 7/1999. (XII.1.) önkormányzati rendelet tartalmazta, amelynek felülvizsgálatát 2015. év végén elvégezték, jogszabályi változás miatt 2015. október 1-től módosították.
Az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén a **helyi iparűzési adó** mértéke a törvény szerinti adóalap 2%-a.
A **magánszemélyek kommunális adóinak** szabályait, az adótárgyankénti mértékét, a kedvezményeket és a mentességeket a 8/1999.(XII.1.) önkormányzati rendelet tartalmazza, amelyet 2015. október 1-től módosítottak. 2025. január 1-től az épületenkénti, évenkénti 4 000 Ft adót, a képviselőtestület 8 000 Ft/év összegben határozta meg.
Az adóigazgatási feladat végrehajtását az Őcsényi Közös Önkormányzati Hivatal adóügyi dolgozói látják el.
A Hivatal szervezeti és működési szabályzata nem tartalmazta az adóigazgatási feladatokat ellátó szervezeti egység részletes feladatait, nem rögzítette az adóigazgatási feladatokat ellátó alkalmazott feladat- és hatásköreit
A kiadmányozást jegyzői utasításban szabályozták, meghatározták az adóigazgatási területre vonatkozóan a jegyző és az adóügyi ügyintézők kiadmányozási jogkörét.
Az aóügyi ügyintéző munkaköri leírását 2025. január 6-án frissítették, a Közös Hivatalhoz tartozó Pörböly Község Önkormányzatának adóigazgatási feladatait is részletesen tartalmazza.
A Bkr. 6. § (3) bekezdésében előírtak szerint el kell készíteni a részletfizetés elbírálásának ellenőrzési nyomvonalát, az adóellenőrzés ellenőrzési nyomvonalát, a végrehajtási eljárás ellenőrzési nyomvonalát, az adómérséklés elbírálásának ellenőrzési nyomvonalát.
Az adónyilvántartások vezetése a Magyar Államkincstár által térítésmentesen biztosított, országosan használt Application Service Providing (ASP) adó szoftver segítségével történik.
Az ASP.ADO szakrendszer, mintegy korszerű informatikai eszköz hatékonyan támogatja az adó igazgatási munka elvégzését.
A Képviselő-testület elé a helyi adóztatási tevékenységről készítettek tájékoztatást. A beszámolókban szerepelnek a hátralékok, évenkénti, adónemenkénti összegei. A beszámolók az adóellenőrzések elvégzéséről nem tartalmaznak adatot, információt.
A Képviselő-testület a 2024. évi adóigazgatási feladatok ellátásáról szóló beszámolót elfogadta Képviselő-testületi határozattal, tudomásulvette az elévülés miatti törlést, emellett a Jegyző részére feladatként határozták meg a hátralékok beszedése hatékonyságának növelését
A 2025. évről szóló beszámolót, júniusi adatokkal bezárólag, november 12-én tárgyalta a testület.

2. <u>Az adók és hátralékok beszedésével, nyilvántartásával kapcsolatos tevékenység</u>

Pörböly Község Önkormányzat Képviselő-testülete az közhatalmi bevételek eredeti előirányzatát 2024. évre 22 974 E Ft-ban hagyta jóvá, amit év közben 38 734 E Ft-ra módosítottak.
Az év során realizált bevételek összege 38 162 E Ft volt.

Az évi 38 millió forintot meghaladó adó bevételhez viszonyítva, 2024. év végén 1,6 millió forint körüli volt a halmozott, az utóbbi 4 évben meg nem fizetett, az önkormányzatot megillető adó és pótlék összege.
A követelések terén az 5 évnél régebbi tőkeelőírások és pótlékok esetében éltek az elévülés miatti törlési lehetőséggel.
Célszerű az esedékes hátralékok tételes felülvizsgálata annak érdekében, hogy a behajthatóságuk megállapítható legyen és a költség-haszon elvének szem előtt tartásával történjenek intézkedések a kezelésére.
A behajtást nehezítette, hogy a koronavírus megjelenését követően a Kormány rendeletben szabályozta az adóhatóság előtt folyamatban lévő, az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtásokat.
Az adóhatóság az Avt. 30. § (1) bekezdése alapján a végrehajtási cselekmények előtt minden esetben felszólítja a hátralékkal rendelkező adózókat az adótartozás megfizetésére. A fizetési felszólítások az esetek egy részében eredményesek.

Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló, 2018. 01.01-től hatályos, 2017. évi CLIII. Törvény (továbbiakban Avt.) 30. § (1) bekezdés szerint, az adóhatóság a tartozás megfizetésére az adóst felhívhatja, eredménytelen felhívás esetén, továbbá, ha a felhívás alkalmazása a körülmények alapján célszerűtlen, a végrehajtást megindítja.

Fontos kiemelni a (2) bekezdésben foglalt előírást, miszerint, az állami adó- és vámhatóság 10 ezer forintot meg nem haladó nettó tartozással rendelkező adós esetében fizetési felhívást küld, további végrehajtási cselekményt nem foganatosít.

Az adótartozások beszedésében 2024-25. években nem alkalmazták a hatósági átutalás (inkasszó), munkabér/nyugdíj letiltás lehetőségeit.
A hátralékok behajtásában bírósági végrehajtót nem kerestek meg.
A jogi személyiségű adóalanyok, vállalkozások cégjegyzékből is lekérdezhető, bejegyzés szerinti állapotának áttekintéséből bizonyos szempontból felmérhető a hátralék beszedésének célszerű eszköze, realitása.
Az egyéni vállalkozók esetében a NAV-tól névre szólóan lekérdezhetők az SZJA bevallási adatok, hogy az iparűzési adóbevallás adataival összevetve hivatalból ellenőrizni lehessen a helyi-iparűzési adó összegének helyességét.
Ugyancsak célszerű élni Art. 76 § (2) bekezdése szerinti visszatartási lehetőséggel. Az állami adó- és vámhatóság az általa felülvizsgált, az adózót megillető költségvetési támogatást (visszaigénylést, visszatérítést), az általa nyilvántartott 2020. július 1. napja utáni időszakra vonatkozóan keletkezett egészségügyi szolgáltatási járulék kötelezettség, egyéb adó- és vámtartozás, adók módjára behajtandó köztartozás, az általános közigazgatási rendtartás alapján behajtandó köztartozás az önkormányzati adóhatóság megkeresésében közölt - önkormányzati adóhatóságot megillető - tartozás összegéig visszatarthatja, és ezzel ennek erejéig a tartozás megfizetettnek minősül.

3. <u>A hátralékok számviteli beszámolóban, mérlegben történő kimutatásának helyessége</u>

Az adóhatóság a hatáskörébe tartozó adókról és az adók módjára behajtandó köztartozásokról az előírt nyilvántartásokat az integrált számítógépes program keretében vezette.
Az önkormányzati adóhatóságnál fennálló adóhátralék, és kapcsolódó pótlék behajthatatlanságának megállapítására nézve az adóügyi feladat- és hatáskörében, a 100 ezer forint alatti tételek esetében, csoportos előkészítés alapján, a jegyző dönthet. Az adótartozások behajthatatlanságának megítélésében a számviteli törvényben foglalt alapvető szabályokon túl az Áhsz. előírásaira is figyelemmel kell lenni, 2018. január 1-től alapul véve az Avt. előírásait.

Az év végi számviteli mérlegben követelésként kimutatott helyi adó hátralék csoportos értékelését az értékelési szabályzat szerint végrehajtották. A követelések esetében az értékvesztés összegét legalább negyedévenként kell megállapítani azzal, hogy az értékvesztést, illetve annak visszaírását tételesen nem kell megállapítani.
Áhsz. 53. § (6) bekezdés szerint a negyedéves könyvviteli zárlat keretében el kell végezni
e) az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont követelések esetén az értékvesztés és annak visszaírása elszámolását az egységes rovatrend rovataihoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon és a könyvviteli számlákon.
Eleget tettek az Áhsz. 18. § (5) bekezdésben foglaltaknak, miszerint az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont adókövetelések értékelési elveinek meghatározása során a kötelezetteket legalább - státuszuknak megfelelően - folyamatosan működő adósok, illetve folyamatos működésükben korlátozott adósok szerinti - így különösen felszámolás alatt lévő, csődeljárás alá vont, végelszámolás alatt lévő, jogutód nélkül véglegesen megszűnt - csoportosításban kell részletezni.

Összegző megállapítások:

Pörböly Község Önkormányzata a helyi adóztatással kapcsolatos feladatai végrehajtásáról összefoglalóan megállapítható, hogy a szabályozás, a nyilvántartás megfelel a jogszabályi előírásoknak.
Az Önkormányzat helyi adókról szóló rendeletében a törvényi keretek között szabályozta az adóztatást. A Képviselő-testület a helyi adóztatási tevékenységről külön beszámoló formájában kapott tájékoztatást.
A helyi adóhatósági feladatokat ellátó szervezet az ellenőrzött időszakban nem élt a számára biztosított végrehajtási lehetőségekkel. A nem fizető adózókat felszólították, de az adótartozások beszedésében 2024-25. években nem alkalmazták a hatósági átutalás (inkasszó), munkabér/nyugdíj letiltás lehetőségeit.
Az évi közel 38 millió forint adó bevételhez viszonyítva, arányaiban magasnak nem mondható, 2024. év végén 1,7 millió forint körüli volt a halmozott, az utóbbi 4 évben meg nem fizetett adó és pótlék hátralék összege. El kell végezni a hátralékok tételes felülvizsgálatát, annak érdekében, hogy a behajthatóságuk megállapítható legyen és a költség-haszon elvének szem előtt tartásával történjenek intézkedések a beszedésre.
A jogszabályban biztosított adóellenőrzési jogkör gyakorlása hozzájárulhat a helyi iparűzési adóhoz kapcsolódó adózói kötelezettségek teljesítésének erősítéséhez.
A végrehajtási cselekmények területén szélesíteni lehet az eszköztárat az állami adóhatóságnál is igénybevehető adóbeszedési megoldásokkal.

Az ellenőrzött időszakban hivatalban lévő vezetők neve, beosztása:

Sipos Lajos polgármester
Balogh Györgyi jegyző

Őcsény, 2026. január 30.

Dr. Kádár Andrásné
belső ellenőrzési vezető